

## گفتگوهای بحران قره باغ پس از پانزده سال

از قرار معلوم شرکت کنندگان گفتگوها در مورد مسائل مشخصی به توافق رسیده اند و اظهارات برخی وزرای اذری خیلی امیدوار کننده است

سرویس آذربایجان/خبرگزاری آران  
خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان : یک روزنامه روسی از پیشرفت در گفتگوهای گروه مینسک در خصوص بحران قره باغ پس از پانزده سال خبر می دهد.  
روزنامه اینترنتی روسی نیز اوپسیمایا گازیبه تا در مقاله ای به قلم صحبت مامدف با اشاره به این که علت اصلی این پیشرفت فعال شدن تلاشهای مسکو و موفقیت آن در تشویق رهبران ارمنستان و جمهوری آذربایجان به امضای توافقنامه مایندورف است چنین می نویسد: برگزاری چند دیدار در شهرهای مسکو و سن پترزبورگ و دیدار اتی سرژ سارگسیان و الهام علییف روسای جمهور دو کشور در چارچوب نشست ماه اکتبر سران کشورهای مستقل مشترک المنافع در کیشی نیف پایتخت ملداوی از امکانات گسترده مسکو برای تاثیر گذاری بر این روند حکایت دارد.

از نظر بیشتر کارشناسان اوضاع فعلی نشان می دهد مسکو هیچ تمایلی به بروز یک کانون مناقشه جدید در مجاورت مرزهای جنوبی خود ندارد. در مورد آمریکا و اروپا هم باید گفت آنها به هیچ وجه خواهان از سرگیری عملیات نظامی بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان نیستند چون شرکت های بزرگ امریکایی و اروپایی سرمایه گذاریهای بسیار پرسودی در طرحهای اقتصادی جمهوری آذربایجان انجام داده اند. این شرایط قدرتهای بزرگ جهان را واداشته تلاشهای جدی برای اشتهی دادن باکو و ایروان به کار گیرند. آنها به دو طرف مناقشه طرح مادرید را برای حل و فصل مشکل پیشنهاد داده اند که اعضای گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا یعنی نمایندگان امریکا، روسیه و فرانسه در کراکف آن را تنظیم کرده اند. متیو برایز عضو امریکایی گروه مینسک معتقد است احیای پیشنهادهای مادرید امکان تنظیم مبنای حل و فصل مناقشه قره باغ را فراهم می کند.  
به عقیده نویسنده مقاله از قرار معلوم شرکت کنندگان گفتگوها در مورد مسائل مشخصی به توافق رسیده اند و اظهارات برخی وزرای اذری خیلی امیدوار کننده است. مثلا علی حسنف معاون نخست وزیر و رئیس کمیته دولتی امور آوارگان و مهاجران اجباری در گفتگو با خبرنگاران تاکید کرد دولت باکو آماده آغاز روند مربوط به «برنامه بازگشت» است که پس از دستیابی به صلح آماده اجراست و همه مراحل در آن مشخص شده است. در مرحله نخست باید همه مناطق مین گذاری شده را پاکسازی و سپس رقم دقیق خسارات وارد شده را که بر اساس امار اولیه شصت میلیارد دلار است مشخص کرد و سرانجام روند بازگشت آوارگان به مناطقی که مجددا تحت کنترل جمهوری آذربایجان قرار می گیرد آغاز می شود.

الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان به تازگی در گفتگو با کانال تلویزیونی روسی راسیا در خصوص مهلت خروج نیروها از مناطق اشغالی اعلام کرد که بلافاصله پس از امضای توافقنامه نیروها از پنج منطقه خارج می شوند و نیروهای ارمنی دو منطقه واقع بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان را طی پنج سال پس از امضای سند ترک می کنند. علییف همچنین معتقد است تدابیر امنیتی بیشتری باید در این مناطق به اجرا گذاشته شود تا هیچ کس در خصوص صلح امیز بودن نیات دو طرف تردید نکند. علییف در خصوص وضعیت قره باغ اظهار داشته که قرار است در مرحله نخست وضعیت آن موقتی باشد و سپس مسئله تمامیت ارضی جمهوری آذربایجان طی گفتگوها به بررسی گذاشته و در مورد آن تصمیم گیری شود.

به نوشته تحلیلگر روزنامه همین مسئله تعیین وضعیت قره باغ مانع اصلی در روند گفتگوهای دو طرف است. از نظر طرف ارمنستانی آن سطح از خود مختاری که در حال حاضر به این منطقه داده شده باید حفظ شود. مقامات ایروان در این زمینه به نتایج دو همه پرسی که در قره باغ برگزار شده استناد می کنند. اما ایسرافیل مامدف دانشمند و مورخ آذربایجانی در گفتگو با روزنامه نیز اوپسیمایا گازیبه تا تاکید کرد این همه پرسی ها فاقد مبنای حقوقی هستند و علاوه بر این در زمانی برگزار شده اند که پاکسازی نژادی اذریها در منطقه خود مختار قره باغ صورت گرفته، بیست درصد اراضی جمهوری آذربایجان اشغال شده و در نتیجه هشتصد هزار نفر آواره شده بوده اند.  
پایان پیام.